

පෙළ දහමින් ප්‍රකට වන විශ්ලේෂණය, එහි අරමුණ හා ස්වභාවය

මහාචාර්ය පුජ්‍ය දේවාලේගම මේධානන්ද හිමි

In the early Buddhist teaching, analysis (*vibhanga*) is a fundamental method of exposition applied to explain a certain proposition. With the intention of explaining of the very nature of phenomena, this method has been applied to the *pali* discourses. The Blessed one has taught that in order to get a right view of the phenomenal world, one has to analyze the conventional reality into five aggregates, sense-peculiarities and elements of existence. The main objective of this article is to study the above method of exposition developed by the later theorists of the Buddhist thought.

විශ්ලේෂණය (Analyse) හෙවත් විභජනය වූකලී ඉතා වැදගත් අධ්‍යයන, පර්යේෂණ විධි ක්‍රමයකි. ඉන් අදහස් කෙරෙනුයේ බෙදීම, වෙන් කිරීම, කොටස් කිරීම නොවේ නම් මූල සාධක දක්වීමයි. එහෙත් මෙහි ලා විශ්ලේෂණ යන්නෙන් හුදෙක් අධ්‍යයන පර්යේෂණ අපේක්ෂාවකින් තොර ව, කිසියම් සත්‍යයක් හෙළිදරව් කරගැනීමේ අරමුණකින් තොර ව බෙදීම අදහස් නො වේ. කිසියම් ඵලදායක අරමුණක් ඇති ව ම විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයන් සිදුකරනු ලබන අතර විභජන එසේ විශ්ලේෂණයට, විභජනයට නොවේ නම් බෙදා දක්වීමට ලක්වනුයේ භෞතික සත්තාවක් විය හැකි ය. තවත් විභජන එය කිසියම් ආධ්‍යාත්මික තත්ත්වයක් ද විය හැකි ය. එසේ ම කිසියම් පුස්තකයක් හෝ සංකල්පයක් හෝ ඉගැන්වීමක් ද විය හැකි ය. බෙදීම වෙන්කොට ගැනීම කවර කරුණක් වුව ද සියුම් ලෙසත්, පුළුල් හා නිවැරදිව ලෙසත් නිරීක්ෂණයට හසුකරලීමට උපකාරී වේයි. එමගින් ඒ පිළිබඳ වඩාත් පුළුල් දැනුමක් උපයාගත හැකි ය.

① මහාචාර්ය පුජ්‍ය දේවාලේගම මේධානන්ද හිමි
සංස්. ආචාර්ය පුජ්‍ය මිත්‍රලේ ගුණානන්ද හිමි, මහාචාර්ය ඊනා බෝවාසෝවල, මහාචාර්ය
සුසන්ත මහලල්ලග, ප්‍රියංකර රත්නායක
මහාචාර්යත්‍ර විජි නාස්ත්‍රීය කඥනය, 18 නලායා, 2012/13 මහාචාර්යත්‍ර විධය, කැලණිය
විශ්වවිද්‍යාලය